

Guia docent

295586 - 295PB016 - Materials Avançats

Última modificació: 09/08/2024

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria de Barcelona Est
Unitat que imparteix: 713 - EQ - Departament d'Enginyeria Química.
702 - CEM - Departament de Ciència i Enginyeria de Materials.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN POLÍMERS I BIOPLÀSTICS (Pla 2024). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2024   **Crèdits ECTS:** 3.0   **Idiomes:** Anglès

PROFESSORAT

Professorat responsable: TOBIAS MARTIN ABT - DAVID ZANUY GOMARA

Altres:
Primer quadrimestre:
TOBIAS MARTIN ABT - Grup: T1
NOEL LEÓN ALBITER - Grup: T1
JORDI SANS MILA - Grup: T1
DAVID ZANUY GOMARA - Grup: T1

CAPACITATS PRÈVIES

Coneixements previs sobre química orgànica, inorgànica i origen de les propietats físiques dels materials.
Coneixements previs sobre materials plàstics a nivell de les assignatures Fonaments de Polímers i Materials Plàstics i Composites.

METODOLOGIES DOCENTS

MD.1.- Classes teòriques
MD.2.- Conferència participativa;
MD.3 - Aprenentatge basat en projectes;
MD.4 - Estudis de casos;
MD.5 - Pràctiques de laboratori;
MD.6 - Treball cooperatiu en grup.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Comprendre el concepte de materials avançats
Comprendre les propietats, l'origen fisicoquímic que confereixen a un material l'estat d'avançat.
Adquisició dels principals conceptes relacionats amb les aplicacions avançades dels materials en el marc de la ciència dels polímers, les superfícies i els materials compostos.
Comprensió teòrica de les característiques principals que permeten a un material polimèric conduir l'electricitat.
Comprensió de les bases físiques i les principals característiques estructurals de l'estat col·loïdal.
Usos i aplicacions de l'estat col·loïdal en ciències dels materials, farmacologia i indústria cosmètica.
Comprensió de les propietats mecàniques i la determinació en materials plàstics.
Conèixer els principals tipus de matrius orgàniques i reforços de materials compostos.
Conèixer les propietats de la interfase i com es pot modificar.
Aprendre a dissenyar un material compost laminat i estimar-ne les propietats elàstiques.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	13,0	17.33
Hores aprenentatge autònom	54,0	72.00
Hores grup petit	8,0	10.67

Dedicació total: 75 h

CONTINGUTS

Tema 1: Introducció al concepte de materials avançats

Descripció:

En aquest capítol s'analitzaran les característiques principals que defineixen un material avançat. Es descriuran les característiques físiques, químiques i estructurals bàsiques i es definirà la mida i l'escala en què es plantegen totes les qüestions. S'establiran els límits entre el material a granel i les superfícies i es demostraran les metodologies per descriure'n i comprendre'n les característiques principals.

Objectius específics:

Què és un material avançat?
Conceptes generals i aplicacions
Importància de la superfície/superfície. Nanotecnologia

Dedicació: 4h 40m

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 2h 40m

Tema 2: Energia de superfícies (I)

Descripció:

En aquest chapter the fundamentals of surface energy will be exposed. The basic formulations will be discussed from a thermodynamic point of view. Concepte de wettability by means of the water contact angle technique will be presented. Finally, concepts and applications of superhydrophobic and superhydrophilic materials will be explained.

Objectius específics:

- Energia superficial. Fonaments
- Angle de contacte amb l'aigua
- Superhidrofilicitat i Superhidrofobicitat

Activitats vinculades:

Presentació d'un treball científic real I (últims 30 mi)

Dedicació: 4h 40m

Grup gran/Teoria: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 0h 30m

Aprenentatge autònom: 2h 40m

Tema 3: Energia de superfícies (II)

Descripció:

A la segona part del tema (Energia de les superfícies) es discutiran les estratègies per dissenyar i controlar la humectabilitat dels materials. D'altra banda, es relacionaran les propietats de biocompatibilitat i adhesió dels materials avançats en funció de les propietats energètiques superficials.

Objectius específics:

- Control de les propietats d'humectabilitat
- Biocompatibilitat
- Adhesius

Activitats vinculades:

Presentació d'un treball científic real II (últims 30 mi)

Dedicació: 4h 40m

Grup gran/Teoria: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 0h 30m

Aprenentatge autònom: 2h 40m

Tema 4: Altres aplicacions i propietats avançades

Descripció:

Aquest capítol està dedicat a mostrar la gran versatilitat i el ventall de possibilitats a l'hora de preparar i dissenyar materials avançats. Per això, es presentaran i es discutiran diversos exemples i estratègies, com la catàlisi, els actuadors o la incorporació de nanopartícules, entre d'altres.

Objectius específics:

- Incorporació de nanopartícules
- Actuadors
- Aplicacions biomèdiques
- Catàlisi

Activitats vinculades:

Presentació d'un treball científic real III (últims 30 mi)

Dedicació: 4h 50m

Grup gran/Teoria: 1h 30m

Grup mitjà/Pràctiques: 0h 30m

Aprenentatge autònom: 2h 50m

Tema 5: Polímers conductors

Descripció:

En aquest capítol es presenta el marc fisicoquímic del qual parteix la conducció d'electricitat en polímers. Es mostraran l'estructura i l'organització electrònica d'aquests materials i es discutiran les diferents vies a partir de les quals es pot arxivar la conducció als polímers. Per acabar, es mostraran les principals aplicacions i les perspectives del seu ús, en ràpid augment. Es presentaran alguns casos reals concrets.

Objectius específics:

Polímers i conducció elèctrica
Tipus de sistemes polimèrics de conducció
El dopatge d'una fracció de poliè
Aplicacions i perspectives

Dedicació: 3h 30m

Grup gran/Teoria: 1h 30m

Aprenentatge autònom: 2h

Tema 6: Estat col·loïdal

Descripció:

En aquest capítol es discutiran les bases teòriques, l'origen físic i l'organització de l'estat col·loïdal. Des de la principal propietat física que permet la formació d'aquest tipus d'estat, la tensió superficial passant pels fenòmens de capil·laritat i mullabilitat. A continuació es bussejarà a les propietats de la substància química que permet controlar i manipular la tensió superficial dels líquids, la família dels tensioactius. Es tractaran els diferents tipus de tensioactius i les propietats principals. Finalment, es tractaran les principals aplicacions de l'estat col·loïde i els seus diferents usos a la indústria.

Objectius específics:

Introducció als col·loïdes.
Tensió superficial.
Forces superficials, capil·laritat i mullabilitat.
Caracterització de la tensió superficial.
Tensioactius.
Tensioactius i tensió superficial.
Formació de micel·les.
Concentració micel·lar crítica (CMC).
Pel·lícules de Langmuir - Blodgett.
Vesícules i liposomes.
Forces intermoleculars i formació de col·loïdes.
Tipus de col·loïdes i aplicacions industrials.

Dedicació: 10h 30m

Grup gran/Teoria: 3h 30m

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 7: Propietats mecàniques i la seva determinació en polímers (prof. N. León)

Descripció:

Definicions generals i comportament mecànic a la gamma elàstica i plàstica dels materials plàstics

Objectius específics:

Escenaris de càrrega en condicions de servei
Principals definicions: tensió tècnica, deformació tècnica, mòdul elàstic, coeficient de Poisson.
Corba tensió-deformació tècnica
Corba tensió-deformació real

Dedicació: 10h 50m

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 8h 50m

Tema 8: Assaig de tracció uniaxial (activitat del grup) (N. León)

Descripció:

Determinació experimental dels principals paràmetres de tracció en provetes fabricades a partir de taps d'ampolles de reciclatge.

Objectius específics:

Anàlisi experimental de corbes de tracció
Rellevància del procés de reciclatge als polímers

Activitats vinculades:

Lliurament d'un informe amb els resultats principals de la sessió de laboratori

Dedicació: 9h

Grup mitjà/Pràctiques: 2h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 9: Materials compostos: Components i classificació. Fibres, partícules i nanocompostos (T. Abt).

Descripció:

Definició i classificació. Exemples d aplicacions. Compostos naturals.

Tipus de fibres, tipus de matrius polimèriques. Interfícies matriu-fibra. Factors clau que determinen les propietats dun compost.

Objectius específics:

Tipus de materials compostos: MMC, CMC i PMC

Tipus d'agents d'acoblament, càrregues i additius

Tipus de fibres, partícules i nanocompostos

Propietats mecàniques i específiques dels compostos reforçats amb fibres

Regles de les combinacions

Dedicació: 9h

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 7h

Tema 10: Activitat en grup: Control de qualitat dels laminats

Descripció:

Determinació de les propietats de tracció de materials compostos unidireccionals reforçats amb fibra contínua a partir de dades experimentals. Determinació del contingut volumètric de fibra. Estimació de les constants elàstiques mitjançant la regla de les barreges.

Activitats vinculades:

Exemple: Resoldre exercicis relacionats amb les propietats dels plàstics dús general i pràctiques didentificació de plàstics.

Dedicació: 6h

Grup gran/Teoria: 2h 30m

Aprenentatge autònom: 3h 30m

Tema 11: Micromecànica dels materials compostos reforçats amb fibra contínua

Descripció:

Propietats mecàniques unidireccionals de materials compostos amb fibres llargues a partir de propietats conegudes de la fibra i la matriu.

Propietats mecàniques en laminats: estimació de constants elàstiques al pla mitjà.

Disseny mecànic de laminats.

Objectius específics:

Regla de barreges de materials compostos unidireccionals reforçats amb fibres llargues.

Teoria clàssica dels laminats

Dedicació: 7h 20m

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 5h 20m

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Hi ha diverses tasques d'avaluació, cadascuna de les quals representa una fita diferent del curs.

$$FG = G_{\text{(Part I)}} * 0,5 + G_{\text{(part II)}} * 0,5$$

G_ParteI: Qualificació corresponent a les 7 primeres sessions. Es pot superar mitjançant la realització dun examen o la presentació dun petit treball de recerca.

G_ParteII: Qualificació corresponent a les 7 segones sessions. La nota és la mitjana de les notes de dos informes de laboratori.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

---

1. La qualificació de les 7 primeres sessions es basarà en un examen o treball escrit.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Friedrich, Klaus; Fakirov, Stoyko; Zhang, Zhong. Polymer composites : from nano-to-macro-scale. New York: Springer, 2005. ISBN 0387241760.
- Mallick, P. K.; Newman, Seymour; Chapman, Gilbert B. Composite materials technology : processes and properties. Munich [etc.] : New York: Hanser, cop. 1990. ISBN 3446156844.
- Michaeli, Walter. Tecnología de los composites/plásticos reforzados. Barcelona: Hanser, DL 1992. ISBN 8487454046.
- Hull, Derek. Materiales compuestos. Barcelona [etc.]: Reverté, cop. 1987. ISBN 8429148396.
- Barsoum, Michel W. Fundamentals of ceramics. New York ; London: Taylor & Francis, cop. 2003. ISBN 9780750309028.
- Chawla, Nikhilesh; Chawla, Krishan K. Metal matrix composites [en línia]. 1st ed. 2006. New York, NY: Springer, 2006 [Consulta: 18/09/2024]. Disponible a : <https://ebookcentral-proquest-com.recursos.biblioteca.upc.edu/lib/upcatalunya-ebooks/detail.action?pq-origsite=primo&docID=302651>. ISBN 9786610459636.
- Wachtman, J. B.; Cannon, W. Roger; Matthewson, M. John. Mechanical properties of ceramics. 2nd ed. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, cop. 2009. ISBN 9780471735816.

Complementària:

- Vinod K. Sarin. Composites science and technology [en línia]. New York: Elsevier Science Pub Co, 1999 [Consulta: 18/09/2024]. Disponible a : <https://www.sciencedirect-com.recursos.biblioteca.upc.edu/journal/composites-science-and-technology>. ISBN 1879-1050.

RECURSOS

Altres recursos:

Material didàctic disponible a ATENEA